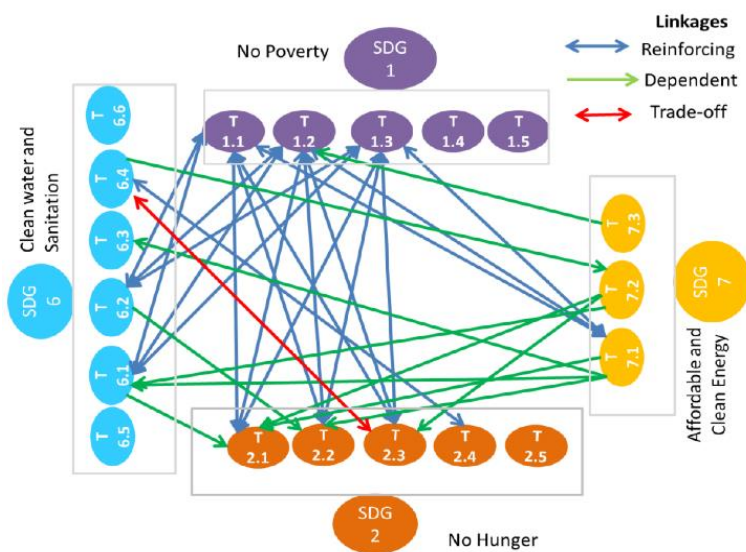

Szakpolitikai koherencia a fenntartható fejlődés érdekében

A 17. fenntartható fejlődési cél (*Partnerség a célok végrehajtásáért*) a megvalósításhoz szükséges pénzügyi, koordinációs, szakmai és technológiai eszközök és feltételek biztosítására irányul, aminek egyik legnagyobb kihívást jelentő területe a „szakpolitikai koherencia növelése a fenntartható fejlődés érdekében” (17.14. alcél). Ennek lényege, hogy a különböző célok teljesítése során elért eredmények ne kioltják, hanem koherens módon erősítsék egymást. Azaz például olyan gazdaságpolitika megvalósítását jelenti, mely nem rontja tovább a környezeti állapotot, nem növeli a társadalmi különbségeket, hanem éppen ellenkezőleg.

1. ábra: Alcéllok összefüggései az SDG 1, 2, 6, 7 estében

Ennek értelmében Magyarországnak is összhangot kell teremtenie a hazai vonatkozású társadalmi, környezeti és gazdasági célok között, de ugyanúgy a hazai vonatkozású célok és más országokra, különösen a fejlődő államokra gyakorolt hatásuk tekintetében is. Utóbbi azt jelenti, hogy a nemzeti és uniós szakpolitikai, például agrárpolitikai vagy energiapolitikai döntések meghozatalánál figyelembe kell venni azok lehetséges hatásait a fejlődő világra.

A koherencia megteremtése számottevő kihívást jelent, mivel egy-egy alcél adott esetben több tucat másikkal áll gyakran az országhatárokon is átívelő kapcsolatban. (ld. 1. ábra) Erre a kihívásra válaszként számos ország újragondolta és a fenntartható fejlődési célok megvalósításához igazította a hazai és nemzetközi fejlesztésekért felelős intézményrendszerét.

Forrás: Mainali et al., Evaluating Synergies and Trade-Offs among Sustainable Development Goals (SDGs), 2018

Hazai helyzet

Magyarországon már az ENSZ-es célok 2015-ös elfogadása előtt, 2008-ban létrejött a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (NFFT), amely az Országgyűlés tanácsadó testületként megalkotta a 2012-2024 közötti időszakra vonatkozóan a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiát, a kormányzatban pedig kijelölésre került a fenntarthatóságért felelős testület. Ugyanakkor a koordináció elmélyítésére vonatkozó nemzetközi minták Magyarország számára is például szolgálhatnak, mivel a jelenlegi hazai struktúra inkább csak elméletben alkalmas az elvárt és hazánk által is vállalt szakpolitikai koherencia megalapozására. A jelenlegi rendszerhez képest a koordináció és a fenntartható fejlődés hazai céljai közötti koherencia megerősítésének szükségességére a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia második előrehaladási jelentése is több helyen utal. A jelentést készítő NFFT megítélése szerint is egyes területektől eltekintve a „beavatkozások szelektívek és partikulárisak, hiányos az összhangolt és a tervezett szakpolitikai végrehajtás és az felsőszintű politikai elköteleződés”.¹

1 <http://www.nfft.hu/elorehaladasi-jelentes>

Javaslatok

- Az összkormányzati megközelítés biztosítására a jelenlegi jelképes feladatkijelölés és végrehajtás helyett valóban működő koordinációs mechanizmusokra és testületekre van szükség. A koordináció leghatékonyabb felelősének az ENSZ, és a legtöbb ország is a kormány központját tekinti, ez pedig hazánkban a Miniszterelnöki Hivatalt jelenti.
- A megfelelő koordináció feltételezi egy a fenntartható fejlődési célokat egységbe foglaló, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégián túlmutató végrehajtási terv meglétét is, amit az ENSZ is szorgalmaz minden tagország esetében. Ehhez természetesen elengedhetetlen a vonatkozó ágazati stratégiák előzetes felülvizsgálata és ami ma a leginkább hiányzik, a koherencia jegyében ezek összehangolása. Egy ilyen tervben a hazai szakpolitikai koherencia megteremtése mellett hazánk globális szerepvállalása, és a hazai célok nemzetközi hatásai is szerepet kell, hogy kapjanak.
- A szakpolitikai koherencia egyik építőköve az OECD, az EU és az NFFT ajánlása szerint is a szakpolitikák előzetes hatásvizsgálata, ami során a kölcsönös összefüggéseket, esetleges negatív hatásokat fel lehet térképezni, és ellenintézkedéseket megfogalmazni.
- Számos ország példájára, és az ENSZ ajánlása értelmében is a koherenciát erősítő lépés lenne továbbá egy kormányzati végrehajtás részeként működő többoldalú egyeztető fórum létrehozása a nem-kormányzati szereplők bevonásával.

Összeállította: HAND Szövetség
<http://hand.org.hu/>